

สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี*

TEMPLE OF MANAGEMENT IN MUEANG DISTRICT PHETCHABURI PROVINCE

พระสมุห์ศรัทธา วิสุโท

Phra Piyaprachn Acarasubho

วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

Wat Yai Suwannaram, Phetchaburi Province

E-mail: phrasmuhsraththakaewbawdi@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการวัด เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ศึกษาแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีเป็นการวิจัยแบบ ผสมวิธี พบว่า สภาพการบริหารจัดการวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แนวทางแก้ไขการบริหารจัดการวัด คือ วัดควรจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและบัญชีศาสนสมบัติของวัดอย่างมีระบบ สร้างความสามัคคีร่วมมือกันในการทำงาน ควรสอดส่องดูแลแนะนำให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม

คำสำคัญ: สภาพ; การบริหาร; การจัดการวัด

Abstract

This article was a study of temple management conditions compared with public's opinions and the solutions to the problems of temple management in Mueang district; Phetchaburi province. This was a mix-method research; the findings were that the temple management conditions in overall were at a high level, the different personal factors had no different opinions, therefore rejected the research hypothesis. Ways to solve the temple management condition; that was, maintenance should have a systematic account of revenue-expenses and religious properties of the temple, creating unity and cooperation in work, for governance, there should be monitoring and advice for the temple's residents to comply with the Dhamma and the Sangha Supreme Council of Thailand rules.

Keywords: condition; administration; temple management

*Received May 12, 2019; Revised July 15, 2019; Accepted September 5, 2019

บทนำ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ มีความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและการดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา เป็นการปกครองเพื่อบังคับบัญชาดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในความเรียบร้อยดีงาม (สิริวัฒน์ คำวันสา, 2553) วัดเป็นหน่วยงานปกครองและเป็นหน่วยงานดำเนินกิจการคณะสงฆ์ และกิจการพระศาสนาที่สำคัญที่สุด และเป็นฐานอันสำคัญยิ่งของคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา เป็นองค์กรหลักในการปกครองคณะสงฆ์ หลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ เกี่ยวกับวัดทรงตราเป็นพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ทั้งสี่ฉบับเช่นบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ มาตรา 31 วรรคสาม ว่า “เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป ตำแหน่งเจ้าอาวาส จึงเป็นตำแหน่งที่สำคัญยิ่ง (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต), 2539) เจ้าอาวาสที่มีภาวะผู้นำมีกระบวนการและวิธีปฏิบัติงาน สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์พร้อมในด้านพระธรรมวินัย ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อศรัทธาความเชื่อถือของพุทธศาสนิกชน ช่วยให้การปฏิบัติศาสนกิจทุกอย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยง่าย

บริหารจัดการของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี นั้นยังเกิดปัญหาด้านการปกครองและการสื่อสารที่ยังไม่ทั่วถึง บางครั้งก็ยังมีผลการดำเนินงานที่ล่าช้าการจัดกิจกรรมในทางพุทธศาสนาในแต่ละวัดยังมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง สถานที่ของวัดยังจัดการไม่ค่อยเรียบร้อยเป็นสัดส่วน และที่เห็นได้ชัดคือการขาดความร่วมมือระหว่างชุมชนกับวัดและขัดแย้งกัน ปัญหาเรื่องของอบายมุข สิ่งเสพติดให้โทษ ขาดการมีส่วนร่วมในการทำงาน ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานช่วยคณะ กิจวัตรของสงฆ์ที่ควรปฏิบัติกรยังขาดตกบกพร่อง ผู้นำยังไม่เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมเท่าที่ควร

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นพระภิกษุที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้รับข้อมูลจากการสรุปวาระการประชุมประจำปีของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และจากการสังเกตโดยทั่วไปจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งวัดเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาด้านจิตใจของประชาชนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไปทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษารั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องทั้งหมด จำนวน 108 รูป (สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี, 2561) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป หรือ คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบำรุงรักษาจัดการและศาสนสมบัติของวัด 2) ด้านการปกครองและสอดส่องบรรพชิต 3) ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ 4) ด้านการให้ความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม

(N=108)

สภาพการบริหารจัดการวัด	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	แปลผล
ด้านการบำรุงรักษาจัดการและศาสนสมบัติของวัด	3.84	0.555	มาก
ด้านการปกครองและสอดส่องบรรพชิต	3.73	0.603	มาก
ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์	3.84	0.652	มาก
ด้านการให้ความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล	3.78	0.676	มาก
รวม	3.80	0.468	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสังฆาธิการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาจัดการและศาสนสมบัติของวัด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการปกครองและสอดส่องบรรพชิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้าน	แนวทางแก้ไข	ข้อเสนอแนะ
ด้านบำรุงรักษา จัดกิจกรรม และศาสนสมบัติของวัด	1.การบำรุงรักษา ซ่อมแซมศาสนสมบัติของวัด 2. พระสังฆาธิการไม่ ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดสาธารณสมบัติของวัด	1.ควรมีการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ศาสนสมบัติของวัดให้คงสภาพดีอยู่เสมอ 2.พระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญการจัดสาธารณสมบัติของวัด
ด้านปกครองและสอดส่องให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคมข้อบังคับระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม	1.การระงับอธิกรณ์ การวินิจฉัยปัญหาเพื่อยุติเหตุหรือการลงนิคหกรรม 2. พระสังฆาธิการไม่เห็น ซึ่งความสำคัญของการควบคุม ดูแลคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายมหาเถรสมาคม	1.ควรการระงับอธิกรณ์ การวินิจฉัยปัญหาเพื่อยุติเหตุหรือการลงนิคหกรรม 2.ให้ความรู้ความเข้าใจการควบคุม ดูแลคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายมหาเถรสมาคม
ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์	1.การเรียนการสอนนักธรรมบาลีในวัดตามหลักสูตรมหาเถรสมาคมยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ทำให้ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร 2.การวัดผลประเมินผลจากการวัดผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	1.ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม 2.พระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญกับวัดผลประเมินผลจากการวัดผลตรงกับจุดประสงค์ การเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น
ด้านให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล	1.พระสังฆาธิการคิดว่าการจัดให้การช่วยเหลือเกื้อกูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพุทธบริษัทเป็นเรื่องไกลตัว 2.พระสังฆาธิการขาดการสนับสนุนด้านสถานที่ให้โรงเรียนใช้เป็นสถานที่อบรม	1.ควรสอดแทรกเนื้อหาการจัดให้การช่วยเหลือเกื้อกูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพุทธบริษัท 2.ควรส่งเสริมการสนับสนุนด้านสถานที่ให้โรงเรียนใช้เป็นสถานที่อบรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้ง ด้านการบำรุงรักษา จัดการและศาสนสมบัติของวัด ด้านการปกครองและสอดส่องบรรพชิต ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ด้านการให้ความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูเกษมสมุทรรคุณ (ทองหล่อ เขมธมโม) (2554) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ส่วนด้านอื่นๆ ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกด้านและ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุของพระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพชรบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด มีความเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดเกียรติศักดิ์ สันทวีวรกุล (2558) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกระบี่” พบว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสมีอายุพรรษา 21 พรรษาขึ้นไปมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาโดยมีวุฒิในระดับมัธยมศึกษาชั้นเอกและส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางเปรียญธรรมมีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่เป็น พระสังฆาธิการต่ำกว่า 5 ปีและ 10 ปีขึ้นไปบทบาทของพระสังฆาธิการในด้านการสาธารณูปการ พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่การขจัดความขัดแย้งระหว่างวัดกับชาวบ้านซึ่งมีสาธารณูปการเป็นการดูแลซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดที่ชำรุดทรุดโทรมและการขอพระราชทานวิสุงคามสีมาส่วนการก่อสร้างเสนาสนะด้วยการขอเงินงบประมาณอุดหนุนจากราชการและการจัดงานวัดเพื่อหารายได้บำรุงพระอารามมีการปฏิบัติในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด

องค์ความรู้

การวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังแผนภาพ ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย “สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” สรุปได้ว่า สภาพการบริหารจัดการวัดประกอบไปด้วย 4 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

1. ด้านบำรุงรักษาจัดกิจกรรมและศาสนสมบัติของวัด

ควรมีการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ศาสนสมบัติของวัดให้คงสภาพดีอยู่เสมอและพระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญการจัดสาธารณสมบัติของวัด

2. ด้านปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

การปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรในเขตอาวาสให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยและตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์การเจ้าอาวาสจึงต้องดำเนินการปกครองวัดให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศและบัญชาของสมเด็จพระสังฆราชและเจ้าอาวาสจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการปกครองหลายประการ

3. ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์

พระสอนศีลธรรมควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิมและพระสังฆาธิการควรให้ความสำคัญกับวัดผลประเมินผลจากการวัดผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น ไม่ควรมุ่งเน้นและคาดหวังไปที่คะแนนที่ได้ทดสอบได้ควรคำนึงถึงการได้รับความรู้จากเรื่องธรรมศึกษาและการฝึกอบรมระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและการปฏิบัติศาสนกิจของพระสังฆาธิการและเจ้าอาวาสจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการปกครองหลายประการ

4. ด้านให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

การอำนวยความสะดวกแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่ขอใช้วัดเป็นที่จัดบำเพ็ญกุศลทั้งที่เป็นส่วนตัวและส่วนรวมเป็นการอำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศลของวัดเอง ทั้งที่เป็นการประจำ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้จะบำเพ็ญกุศลนอกวัดแต่ขอรับคำปรึกษาและความอุปถัมภ์จากเจ้าอาวาสหรือจากวัดและที่มีการสร้างสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” มีวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะนโยบาย

1) คณะสงฆ์ต้องร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ให้เอาใจใส่และดูแลวัดและการอบรมเน้นเรื่องการปกครองการปฏิบัติตน ของพระภิกษุสามเณรให้เหมาะสมแก่สมณะ

2) คณะสงฆ์ควรสอดส่องดูแลป้องกันเรื่องปัญหายาเสพติดให้โทษ และอบายมุขทั้งหลาย ที่จะนำความเสื่อมเสียมาให้แก่คณะสงฆ์

3) การจัดการสถานที่ คณะสงฆ์ควรจัดการให้ช่วยกันดูแลสถานที่วัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้เกิดศรัทธาแก่ผู้ที่เข้ามาทำบุญในวัด

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

1) คณะสงฆ์อำเภอเมืองเพชรบุรี ต้องร่วมมือการปฏิบัติงาน และมีการประชุมในการอบรม เน้นเรื่องการปกครองการปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย ของพระภิกษุสามเณรให้เหมาะสมแก่ สมณะ และการให้ความเคารพกันในกลุ่มคณะสงฆ์ตามลำดับพรรษา

2) คณะสงฆ์อำเภอเมืองเพชรบุรี ประสานเจ้าอาวาสยังจะต้องทำหน้าที่สอดส่องพฤติกรรม ของพระภิกษุสามเณร และการตรวจสอบเรื่องป้องกันเรื่องปัญหายาเสพติดให้โทษ อบายมุขทั้งหลาย มีหลักเกณฑ์กลั่นกรองและตรวจสอบผู้ที่เข้ามาบวชทั้งทางธรรมและทางโลก ประสานงานกับฝ่าย ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจสอบประวัติรวมถึงประสานกับสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ (พศ.) เพื่อเป็นหลักประกันป้องกันคนที่มีพฤติกรรมไม่ดี

3) คณะสงฆ์อำเภอเมืองเพชรบุรี ให้การจัดการสถานที่เป็นสัดส่วนในการทำกิจกรรม เพื่อรองรับการญาติโยมที่จอดรถพอเพียง เมื่อระดมทีม ระดมทุน ระดมธรรม ได้มากพอ จึงได้นำมา ปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมเพื่อใช้สอยสาธารณประโยชน์ในการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา และปฏิบัติธรรมภายในวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัญหาสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้านอื่นๆ

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี ของอำเภออื่น จังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบผล

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี ของอำเภออื่น ของจังหวัดอื่นเพื่อเปรียบเทียบผล

4) ควรศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสภาพการบริหารจัดการวัดในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- พระครูเกษมสมุทรรคุณ (ทองหล่อ เขมธมฺโม). (2554). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดเกียรติศักดิ์ สันทวีรกุล. (2558). *บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตฺโต). (2539). *การปกครองคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี. (2561). *ทะเบียนพระสงฆ์จำพรรษาอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี*. เพชรบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี.
- สิริวัฒน์ คำวันสา. (2553). *บทบาทของวัดที่มีต่อสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.